

DESBERDINTASUNAK

baztertuz

GARAPENA

lortu

 Lan Koadernoa
D.B.H.
3-4

1. Jarduera **Desberdintasunen bila**

ALDREBESTUTAKO MUNDUA

Narratzailea: Bernardo lan elkarrizketara doa. Bertan, kontratatu berria hautatzeaz arduratzen den pertsonal-burua bere zain dauka.

BERNARDO: Iragakian agertutakoa dela eta nator hona, andrea.

PERTSONAL-BURU ANDEREA: Ederto, eser zaitez, nola duzu izena?

BERNARDO: Bernardo.

PERTSONAL-BURUA: Ezkondua ala ezkongabea?

BERNARDO: Ezkondua.

PERTSONAL-BURUA: Esan mesedez zure izen-deiturak osorik.

BERNARDO: Bernardo Delgado, Perezen senarra.

PERTSONAL-BURUA: Perezen senarra, esan behar dizut, gure zuzendaritzari gaur egun ez zaiola ezkonduko gizona korrik hartzea gustatzen. Langile bila gabiltza Moreno Andrearen Sailerako, eta bertan badira dagoeneko hainbat lagun aitatasunagatikok bajaran. Egoki deritzogu bikote gazteek umeak edukitzeari; izan ere, gure enpresak umetxoentzako arropa ekoizten du eta seme-alabak edukitzea sustatzen du langileen artean, baina geroko gurasoak eta gazteak lanera ez etortzearen arazoa garrantzi handikoa da negozioa ondo bideratzeko.

BERNARDO: Andrea, ulertzen dizut, baina dagoeneko baditugu ume bi eta besterik ez dut nahi. Gainera, (aurpegia lotsagatik gorrituta eta ahots apalez) pilula hartzen dut.

PERTSONAL-BURUA: Ederto, orduan, aurrera joko dugu. Ikasketak?

BERNARDO: Enpresa Zientzietan Lizentziaduna eta Amerikako Estatu Batuetan masterra egindakoa naiz. Gainera, ingelesez, frantsesez, eta alemaneraz bikain hitz egiten dut.

PERTSONAL-BURUA: Bai, bai ¿Zertan egin duzu lan azkenaldian?

- BERNARDO:** Batik bat, ordezkapenak egin ditut, horrela seme-alabak txikiak zirenean, zaintzeko aukera nuen.
- PERTSONAL-BURUA:** Zein da zure emaztearen lanbidea?
- BERNARDO:** Metalgintzako enpresa batean obra arduraduna da. Baina orain ingeniari-tza ikasten ari da, etorkizunean amaren postua bereganatu behar duelako, bera izan baitzen negozio horren sortzailea.
- PERTSONAL-BURUA:** Berrito zeureganaz joz, zeintzuk dira zure eskariak?
- BERNARDO:** Bada...
- PERTSONAL-BURUA:** Jakina denez, zure emaztearena bezalako lanpostu batekin eta etorkizunean hobetzeko itzaropenean, zuk soldata osagarria eskuratu gura izango duzu. Gastu pertsonaletarako diru apur bat, gizona-zko orok nahi duena hain zuzen ere, bere kapitxoetarako, trajeetarako... Hasteko, 250 €, aparteko ordainsaria eta laneratze prima bat eskaintzen dizugu. Lanera joatea ezinbestekoa da lanpostu guztietan. Gure zuzendariak prima hori sortu behar izan du langile guztiak lelokeriengatik lanera huts ez egiteko. Gizona-zkoen lanera ez agertzea erdira murriztu da; hala ere, badira huts egiten duen zenbait gizona-zko aitzakia desberdinak direla medio, esate baterako, umeak eztula duela edo eskolan greba dagoela. Zenbat urte dute zure seme-alabek?
- BERNARDO:** Neskak sei urte eta mutilak lau. Biak eskolara doaz eta arratsalde-z jasotzen ditut, lanetik irtendakoan, erosketak egin baino lehen.
- PERTSONAL-BURUA:** Eta gaixotzen badira, baduzu zer edo zer aurreikusita?
- BERNARDO:** Aititek zaindu ahal ditu, ondoan bizi da eta.
- PERTSONAL-BURUA:** Oso ondo, eskerrik asko, Pérezen senarra. Zenbait egunetan gure erantzunaren berri izango duzu.
- Narratzailea:** Pérezen senarra bulegotik irten zen, itzaropenez beterik. Pertsonal-buruak begiak jarri zituen berarengan irteterakoan. Hanka laburrak, bizkarra apur bat makurtuta eta ia ilerik ez zuen. Kontratazio arduradunak gogora ekarri zuenez: "Moreno Andereak burusoilak gorroto ditu", gainera, "altua, ile horia, presentzia onekoa, eta ezkongabea" nahiago zuela esan zion.

Pérezen senarra den Bernardo Delgadok, hiru egun beranduago, ondoko mezuaz hasitako gutuna jaso zuen: "Zoritxarrez, jakinarazi behar dizugu..."

EMAKUMEA eta ENPLEGUA

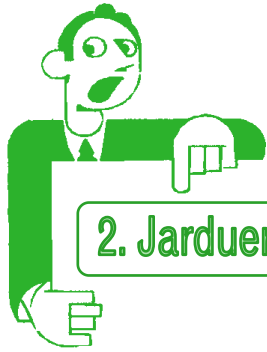
HEGOALDEko herrialde txirotuetan

- Txirotasunak nekazal ingurunean bizi diren emakumeei eragiten die gehienbat. Munduko txiroen %70 emakumezkoak dira.
- Emakumezkoen txirotasunak zerikusi zuzena du aukerarik, autonomia ekonomikorik, hezkuntzarako nahiz baliabide ekonomikoetarako sarbiderik ezarekin, maileguak, lurraren jabetza eta oinordetza-eskubiderik eza barne; bai eta erabakiak hartzeko orduan duen parte-hartze eskasarekin ere.
- Txirotasunak sexu-esplotazio egoerara eramán ditzake emakumeak.
- Emakume Langile etorkinek, etxeetan lanean aritzen direnak barne, beren jatorriko herrialdeetako ekonomian lagundu egiten dute, bertara bidaltzen duten diruarekin; era berean, lan egiten duten herrialdeko ekonomiari ere laguntzen diote lan-indarrean parte hartuz.
- Hegoaldeko Asian, mendebaldeko Asian eta Afrika iparraldeko emakumeek nekazaritzakoak ez diren ordaindutako lanpostuen %20 besterik ez dute betetzen oraindik.
- Gizonezkoak baino gehiago dira izen gutxiko lanpostuetan lanean ari diren emakumeak

IPARRALDEko herrialde aberastuetan

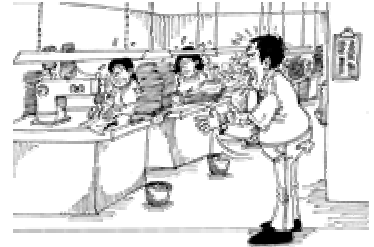
- Emakumeek lan merkatuan duten parte hartzea hazten ari da eta etxetik kanpora egiten duten lana gehitu egin da.
- Egoera berezian lanean ari direnen artean (denboraldi baterako, behin behinerako, lanaldi zati bateko hainbat lanpostu dituztenak, kontrata bidez nahiz beren etxeetan lan egiten dutenak) emakumezkoak dira gehienak.
- Ordaindutako lana duten emakume askok beren gaitasunak erabat garatzea eragozten dizkieten oztopoak topatzen dituzte: haurtzaindegietan zerbitzu egokirik eta ordaintzeko modukorik eza, malguak ez diren lanorduak, sexu-jazarpena,...
- Langabezian dagoen gizon bakoitzeko bi emakume daude lanik gabe.
- Emakumeek lan-karga bikoitza jasaten dute: etxeko lanen eta pertsonen zaintzaren zatirik handiena emakumeek egiten dute oraindik ere, nahiz eta etxetik kanpora ere lan egin. Euskadiko etxeetan etxeko lanen %65 emakumeek egiten dituzte, %1 gizonek eta %34 bien artean.

2. Jarduera: **Zergatiak bereizten**

MAQUILETAKO BIZITZA

Produktuak ekoizterakoan (jantziak, altzariak,...) egin behar den esku-lana egiteko hegoaldeko herrialdeetan sortzen diren enpresak dira maquilak. Multinazionalen inbestimenduak erakartzeko hegoaldeko herrialdeetako gobernuek sortutako industrialdeetan kokatu ohi dira maquilak. Gobernuek erraztasunak eskaintzen dizkiete atzerriko enpresa hauei bertako jendeari lanpostuak emateko.

Maquiletako enpresa-gizonek lortzen dituzten laguntzak honako hauek dira: ez dute zergarik ordaintzen, azpiegiturak eta tokiko zerbitzuak eskaintzen zaizkie (telefonoa, ura, argia,...), erraztasun handiz atera dezakete dirua herrialdetik.

Maquilek ez diete langileei ezagutzarik eta teknologiarik eskuratzen, bertan egiten den lana esku-lana delako. Herrialde batean oso denbora gutxian irauten duten enpresak dira eta horregatik deitzen zaie "enara" enpresak.

Maquiletan lan egiten duten gehienak 17 eta 25 urte bitarteko emakumeak dira, alfabetatu gabeak (erdiak baino gehiagok lehen hezkuntza burutu du eta heren batek bigarren hezkuntza hasi). Oso gazterik hasten dira lanean, batzuk 15 urte bete aurretik. Gehienentzat etxetik kanpora egiten duten lana da maquiletakoa. Lanean ari diren emakumeen %75 ezkongabea da eta heren batek soilik ditu seme-alabak.

Emakumeek dituzten lan-baldintzek produktibitate handia eta gatazkarik eza bermatzen dizkiete Maquila industriei. Langileen eskubideak ezarriko eta defendatuko dituen legegistematik ez dagoenez, lan-baldintzak esplotazio hutsa dira.

Maquiletako emakume hauek gehienek etxeko lanak egin behar izaten dituzte beren etxeetara itzultzean: janaria prestatu, arropa garbitu, haurrak zaindu, erosketak egin,...

ONURAK	ERAGOZPENAK

3. Jarduera: **Premia bati erantzunez**

Hurbil zaitetz zure parrokiako CARITAS taldera eta informazioa jaso:
zeintzuk dira, zer egiten dute, zergatik,
nondik lortzen dute dirua proiektuak aurrera eramateko,...

Zuk dakizuna eta zure esperientzia kontuan hartuz, idatzi ZER DA GAUR EGUN
BOLUNTARIOA IZATEA: zertan datza, alde on eta txarrak, non izan boluntarioa,
behar dira boluntarioak ala ez,...

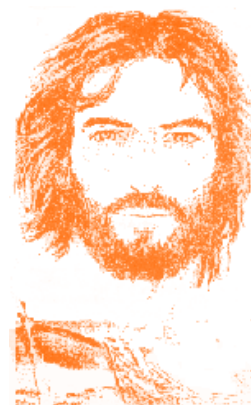

Otoitza egiteko

Bide zabaltzera deitzen nauzu

Ez da biderik nire bizitzan, Jauna;
 ozta-ozta gaur zabaldu ditudan bideak, bihar desagertuko direnak.
 Bideen garaian nago ni:
 bide gurutzatuak, bide paraleloak.
 Eta ni bidegurutze batean bizi naiz
 eta nire iparrorrazak, Jauna, ez du iparra markatzen.
 Nekatuta noa helbururantz korrika
 eta bideko hautsa itsatsi egiten zait pauso bakoitzean,
 gauaren iluna bezala.
 Lauoinka noa oinez, eta lorratz bat bilatzen dut itsumustuka,
 eta oinatz batzuk jarraitzen ditut.
 Eta nire buruari galdetzen diot:
 Nora narama bide honek? Zein da nirea?
 Zuk eman badidazu nirea da. Nora narama?
 Zuk marratu baduzu helburua zein den jakin nahi dut.
 Nire kantinplora eta bizkar-zorroa hutsik geratu eta
 nirekin inork ere ez partekatzeko beldur naiz.
 Jauna, zu atera zara nire bidera nire norabidea adieraztera.
 Zure ahotsa da, dei bihurtua, lautadan nahiz mendi malkartsuan
 nire bidea zehatz-mehatz zein den esaten didana.
 Zure ahotsa da, dei bihurtua, nire lozorrotik,
 nire bizitza erraz eta segurutik,
 nire familiarengandik eta nire gauzetatik erauzi nauena
 Zure ahotsa da, dei bihurtua, besterentzat laguntza,
 eta zerbitzua, eta ulermena, eta poza,
 eta laguntza izatera bidali nauena.
 Zure ahotsa da, dei bihurtua, ni neure buruarengandik erauzi
 eta talde bihurtzen nauena.
 Jauna, zure bidea bilatzen nabil eta zure Hitzarekin fidatzen naiz.
 Eman iezazkidazu pauso bakoitzean
 zurekin ibiltzeko indarra eta kementa.
 Eman iezadazu ibilaldirako prest dagoen lagun kementsu talde bat.
 Gure denda eramango dugu, gurekin eramango zaitugu,
 eta zu izango zara egunez egun bideratuko gaituena.
 Bide baten bila ari naiz orain, Jauna.
 Zu, Bidea zaren hori, eman argi berdea nire bizitzari
 bidea zabaltzera deitzen bainauzu.

Jauna, bedeinkatu nire eskuak

Jauna, bedeinkatu nire eskuak
leunak izan daitezen eta inoiz ere estekatu gabe hartzen jakin dezaten,
kontuak atera gabe ematen jakin dezaten
eta bedeinkatzeko eta kontsolatzeko indarra izan dezaten.
Jauna, bedeinkatu nire begiak premia ikusten jakin dezaten
eta ez dezaten inoiz ere ahaztu inor ere liluratzeko ez duena;
azalaren azpikoa ikus dezaten
besteak nire begiratzeko moduarekin zoriontsu izan daitezen.
Jauna, bedeinkatu nire belarriak zure ahotsa entzuten jakin dezaten
eta atsekabetuen oihua argi entzun dezaten;
alferrikako hotsarentzat eta hitz-jarioarentzat gor izan daitezen
baina ez deitzen duten eta entzunak
eta ulertuak izatea eskatzen duten ahotsentzat
nahiz eta nire erosotasuna eten.
Jauna, bedeinkatu nire ahora Zure berri eman dezadan
eta ez dezadan zaurituko edo hondatuko duen ezer ere esan;
Leunduko duten hitzak besterik esan ez ditzadan,
ez dezadan inoiz ere isilmandaturik eta isilpekorik saldu,
irribarreak eragiten jakin dezadan.
Jauna, bedeinkatu nire bihotza
zure Izpiritua hartuko duen tenplu bizi izan dadin
eta berotasuna nahiz babesa ematen jakin dezan;
barkamena ematen eta ulertzen eskuzabala izan dadin
eta mina nahiz poza maitasun handiz partekatzen ikas dezan.
Jainko maitea, egon nadila zuretzat libre
naizen guztiarekin eta dudan guztiarekin.

Mundua eraikitzen dugu

Jauna, bakean lan egiten duten eta mundu zoriontsuago bat eraikitzeko
lanean ari direnengatik eskerrak ematen dizkizugu. Dena den, maiz ikusten
ditugu sufritzen duten haurrak, emakumeak eta gizonak telebistan. Gose dira,
gerran zauritu dira, beren etxeetan ehizatu dituzte, bonbek eta fusilek
txikituta.
Tarteka beren burua sufritzen dutenen alde eskaintzen duten gizon-
emakumeak ikustera ere joaten gera. Hauen pisua arintzen saiatzen dira.
Gaizkiaren aurka borrokatzen dira, beldurgarriei irribarre egiten diete eta
ahulei adorea eta itxaropena eman.
Jauna, benetan maite denean sufrimendua jasangarriagoa da, bidegabekeriek
atzera egiten dute eta liskarrak itzali egiten dira. Erakutsiezaguz maitatzen,
borrokatzen, irribarre egiten, bakea eta laguntasuna guregana iris daitezen
guztion bihotzean, itxaropena lora dadin.

Ogia partekatuta goxoagoa da

- ✓ Guztiok dakigu milioika direla gosea pasatzen dutenak:
- ✓ atzo, gaur, bihar.
- ✓ Ezin dute lanik egin ez dutelako zer janik;
- ✓ gaixotu egiten dira, ez dutelako zer janik.
- ✓ Gazte hiltzen dira, ez dutelako zer janik.
- ✓ Milioika dira heriotza aurpegian eta gorputzean
- ✓ grabatuta daramatenak.
- ✓ Badira akituta eta gosez hiltzen lurrean botata daudenak
- ✓ gu, ongi asebeteta, oinez, trostan, lauoinka ibiltzen garen lur berean,
- ✓ paseatzen eta desfilatzen, korrika nahiz hegan,
- ✓ kirolariak, politikariak, zuzendariak, turistak nahiz kazetariak bezala
- ✓ ibiltzen garen lur berean, hain zuzen ere.
- ✓ Zer egiten dugu guk, mahaia, aire girotua eta
- ✓ ohe guria ongi jarriak ditugunok?
- ✓ Egoera honetara ohitu egin al gara?
- ✓ Gai honi buruz hitz egiteko gauza bai al gara bederen?
- ✓ Edo besteri botatzen diegu errua?
- ✓ Imintzioak alferrikakoak dira..
- ✓ Eta gupida ere bai.
- ✓ Ez du askotarako balio gaiari buruz hitz egiteak
- ✓ eta errua besteri egoztea koldarkeria da.
- ✓ Partekatu egin behar dugu!
- ✓ Ogia partekatzeak dugun guztia partekatzea esan nahi du,
- ✓ gure ondasunak eta ongizatea, luxua eta erosotasunak.

Ama Maria

- ✓ Maria ogirik ez duten neska-mutilen ama.
- ✓ Erakuts iezaguzu partekatzen.
- ✓ Maria, aterperik ez dutenen ama.
- ✓ Erakuts iezaguzu abegikorrak izaten.
- ✓ Maria, oinutsik dabilzanen ama,
- ✓ Erakuts iezaguzu onbera izaten.
- ✓ Maria, limosna eskatzen dutenen ama,
- ✓ Erakuts iezaguzu eskuzabalak izaten.
- ✓ Maria, gorrotatzen dutenen eta gaizkileen ama.
- ✓ Erakuts iezaguzu geure errua aitortzen.
- ✓ Maria, erortzen direnen ama.
- ✓ Erakuts iezaguzu maitekor izaten.
- ✓ Maria, negar egiten dutenen ama.
- ✓ Erakuts iezaguzu bihotzak arintzen.

PROCLADE
San Francisco, 12A-3º
48003 - BILBAO
94 416 69 31
mision-bi@terra.es

Laguntzen du:

bbk